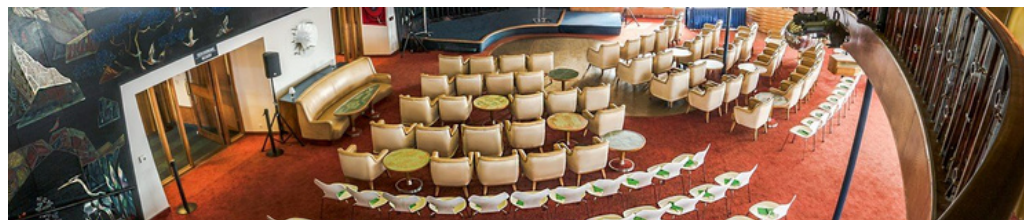




CONGRES

1 OKTOBER 2021



ALLE HANDEN AAN DEK
"Complexiteit vergt gezamenlijkheid"





CONGRES 2021

VRIJDAG 1 OKTOBER 2021 ⚓ STOOMSCHIP ROTTERDAM



Beste huisartsopleiders,

De kernwaarden van het huisartsvak zijn "persoonlijke, integrale en continue zorg voor iedereen". Deze waarden beschouwen we in Nederland bijna als mensenrecht. Het is dan ook van groot belang dat toekomstige huisartsen deze nieuw vastgestelde kernwaarden, met oog voor de verouderende doelgroep, toepassen in het bestaande generalistische zorgconcept. De nieuwe toegevoegde kernwaarde "gezamenlijkheid" is daarvoor hard nodig.

In de praktijk betekent dat namelijk een zorg waarin huisarts, wijkverpleegkundige, geriater/specialist ouderengeneeskunde en palliatief specialisten nauw samenwerken. Het gaat om zorg die proactief is in plaats van reactief, holistisch in plaats van reductionistisch, en waarin ook het psychische, sociale en zingevingaspect volop aandacht krijgen. Zorg waarbij 'shared decision making' hoog in het vaandel staat. Zorg waarbij de kwaliteit van het resterend leven voorop staat.

Om inzicht te krijgen in de transities in de zorg en de uitdagingen voor de toekomstige huisarts, organiseert de LHOV op 1 oktober 2021 het congres "Alle handen aan dek". Gezien de gezamenlijkheid nodigen we behalve huisartsenopleiders ook specialisten ouderengeneeskunde en artsen verstandelijk gehandicapten uit.

Met vriendelijke groet,

Jaap Schuurmans
Bestuurslid LHOV

PROGRAMMA

8.30	Registratie en koffie/thee
9.00	Welkom & opening
9.15	Keynote lecture Omgang met het idee van noodlot <i>Arnon Grünberg</i>
10.00	Verbeelding in zorgleerprogramma's
10.45	Koffiepauze
11.30	Keynote lecture Ziekte-overstijgend opleiden: zo simpel als mogelijk, maar niet simpeler <i>Marcel Olde Rikkert</i>
12.15	Lunch
13.30	Workshops Zie volgende pagina voor onderwerpen en sprekers
14.45	Koffiepauze
15.30	Workshops Zie volgende pagina voor onderwerpen en sprekers
16.45	Keynote lecture Een existentiële blik op ons gezondheidsbegrip <i>Damyaan Denys</i>
17.30	Afsluiting & borrel
18.30	Feestelijk informeel diner op het Stoomschip Rotterdam

MEER INFORMATIE EN INSCHRIJVEN:
WWW.LHOV.NL/CONGRES

KEYNOTE LECTURES

Onze omgang met het idee van noodlot

Arnon Grünberg

De gedachte dat wij, mits we behoedzaam genoeg zijn alles onder controle hebben, blijft hoogmoedig, weet Arnon Grünberg. "De mensen zoeken in het algemeen noch de waarheid, noch de werkelijkheid, maar alleen het gevoel van veiligheid". Precies dat is de primaire taak van de overheid; burgers een gevoel van veiligheid verschaffen, waarbij het moeilijk is onderscheid te maken tussen een gevoel van veiligheid en werkelijke veiligheid.



© Sander Voerman

Ziekte-overstijgend opleiden: zo simpel als mogelijk, maar niet simpeler

Marcel Olde Rikkert

Huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde en artsen die verstandelijk gehandicapten behandelen hebben bij uitstek een generalistische taakstelling. Zij moeten daarom steeds complexere combinaties van ziektebeelden analyseren, behandelen en begeleiden en hun artsen in opleiding hierin opleiden. Dat is verdomd moeilijk, omdat er eigenlijk geen goed theoretisch kader en onderwijsinstrumentarium voor training in integrale geneeskunde voor complexe multimorbiditeit bestaat.

Complexiteits wetenschap ('complexity science') biedt dit theoretische kader voor opleiden en praktijk wel. Begrippen als 'zelforganisatie', 'complex adaptief systeem', 'emergentie', 'transities en tipping points' en methodieken als 'causal loop diagrammen', kunnen nieuw houvast bieden in de klinische praktijk en het moderne opleiden. U krijgt in deze lezing kennis van deze begrippen zodat u ze kunt toepassen in uw veelzijdige praktijk. Zo voegt u een fascinerende nieuwe dimensie van theorie en praktijk toe aan uw expertise in complexe klinische problemen. Kom, kijk en overwin ze door deze nieuwe lens op te zetten.



Een existentiële blik op ons gezondheidsbegrip

Damiaan Denys

Denys verzorgt een lezing op het snijvlak van filosofie, neurowetenschappen en psychiatrie. Wat is angst? Wat is zekerheid? Wat is psychiatrie? Wat is het verschil tussen normaal en abnormaal? Waarom is tekort interessanter dan geluk? Wat is het verschil tussen normaal en abnormaal? Wat is het verschil tussen schuld en schaamte? Waarom leiderschap alleen maar verbeelding is.



© Danny Schwarz

WORKSHOPS

1

Hoe zorg je ervoor dat een stuk gepubliceerd wordt? Tips & Tricks

Huub ter Haar

Heeft u wel eens geprobeerd een stuk in de krant te krijgen of met een statement op radio of tv te komen? Dat is vaak niet zo eenvoudig. Redacties worden immers overstelpt met berichten. Met een goed getimed, originele en publieksgerichte bijdrage lukt dat wel eerder. Leer in deze workshop hoe je in vier stappen in de krant, online of op radio of tv kunt komen. Huub ter Haar trainde jarenlang wetenschappers, medici en andere beroepsgroepen. Van zijn hand verscheen 'Uw opinie' in de krant.



© Piet Vermuë fotografie

2

Wat gaat er om in het hoofd van de huisarts?

Guus Timmerman

De huisarts is meer dan, en vaak anders dan, een rational choice-actor die afzonderlijke, contextloze handelingen uitvoert in cycli van plan-do-check-adjust en daarbij telkens naar één patiënt kijkt. Het is veel complexer, dynamischer en emergenter! De huisarts kijkt breder, overweegt meer, weegt vaker af, schat in terwijl uitkomsten onzekerder zijn, en maakt meer sprongen naar een nieuwe aanpak. Andries Baart en Guus Timmerman deden een onderzoek naar de zorg van huisartsen aan het sterfbed van hun patiënten. In deze workshop legt Guus Timmerman aan u voor wat er volgens dit onderzoek omgaat in het hoofd van de huisarts terwijl zij voor de patiënt doet wat zij denkt dat goed is om te doen. Treffende woorden helpen om met collega's te bespreken, aan de samenleving verantwoording af te leggen en aan studenten over te dragen wat een huisarts doet en heeft te doen.



3

Positieve gezondheid: Achtergrond & praktijk?

Machteld Huber en Hans Peter Jung

Maak kennis met het wetenschappelijk onderbouwde brede gezondheidsconcept, oefen ermee en hoor wat het allemaal teweeg kan brengen, binnen de praktijk voor de medewerkers én voor de patiënten én in harde cijfers. Merk dat "dit doe ik al" toch niet opgaat.



4

VSED - Vrijwillig Stoppen met Eten en Drinken om het levenseinde te bespoedigen *Boudewijn Chabot*



Een bewuste bespoediging van het levenseinde door de persoon zelf grenst aan zelfdoding. Dat maakt VSED tot een stiefkind in het debat over de palliatieve zorg voor ouderen.

Topics:

1. Filmfragment van een dochter over het verloop van VSED bij haar vader en ervaringen van de deelnemers.
2. Feiten over VSED: Hoe vaak? Welke groepen personen? Het verloop – biochemische aspecten - oordeel achteraf van naasten.
3. Juridische positie van de arts die verzachtende hulp geeft volgens de KNMG Handreiking.
4. VSED en de toename van de vraag om euthanasie: een vergelijking van de voor- en nadelen.
5. Complicatie: delier als gevolg van uitdroging.
6. Wanneer zal de arts palliatieve sedatie inzetten en waarom?

Let op: deze sessie wordt alleen tijdens de workshopronde in de ochtend gegeven.

5

Wat houdt uw patiënt in het bijzonder bezig? *Yvonne Engels*



Je hebt dagelijks te maken met mensen die geconfronteerd worden met een tijdelijke of blijvende bedreiging van hun gezondheid. Dit heeft niet alleen impact op hun fysiek welbevinden. Hoe kom je er achter wat jouw patiënt het meest bezighoudt? In deze workshop gaan we interactief aan de slag met hoe je zingevingvragen kunt signaleren en verkennen, rekening houdend met de beperkte tijd die je daaraan kunt besteden

6

Wat kan de geestelijk verzorger voor de huisarts, zijn/haar team en de patiënten betekenen?

Egbert de Lint



Ook als huisarts, die zijn/ haar patiënten kent, houdt u zich al bezig met zingevingsvragen. Wanneer u informeert naar hoe het echt met uw patiënt gaat, zal een groter of kleiner deel van het antwoord op de één of andere manier zingend van aard zijn. U kunt het gepast vinden dat gesprek, al naar gelang de ernst van wat de patiënt meemaakt, enige tijd voort te zetten en trekt er tien of twintig minuten voor uit. Daarna moet u het gesprek afbreken, want de volgende patiënt zit te wachten. Zou het niet handig zijn, wanneer dit te korte gesprek opgepakt werd door een geestelijk verzorger (ZZP-er). Mijn visie is dat samenwerken in een praktijk met een vaste geestelijk verzorger, die je beter kent, de voorkeur verdient. Je draagt je patiënt over aan iemand, die je vertrouwt. Dit staat voor goede zorg en tegelijkertijd goede zelfzorg. Het bespaart tijd om dit soort aandacht te delegeren. Behoudens misschien een (inloop) luistersprekuren kunnen veel gesprekken over levensvragen bij de patiënt thuis gevoerd worden (minder ruimtegebrek). Naar onze ervaring is het vaak handig, dat je als huisarts de geestelijk verzorger bij de patiënt tijdens een kort gesprekje introduceert. De geestelijk verzorger zet het gesprek vervolgens met instemming van de patiënt voort. Voor alle ins en outs.....

7

Af wijken zonder dwalen: hoe doe jij dat?

Fatima Abdesslem



Samenwerken in de wijk wat betekent dat voor jou. Wijkgericht werken, de wijkteams, patiënt centraal, korte lijnen, signalen op tijd oppakken, preventie... In een praktische workshop ga je aan de hand van casussen reflecteren op jouw eigen werkwijze tav integraal werken: Hoe werk je samen met de wijkverpleging en de sociaal wijkteams? Welke kennis en kunde heb je en hoe ga je dat vergroten? We eindigen de workshop met voorbeelden van Good Practice.

WORKSHOPS

8

Rondleiding SS Rotterdam

De beste stuurui staan aan wal

Altijd al eens willen rondkijken op het SS Rotterdam? Nu kan het! Ontdek bijzondere plekjes op het schip en geniet van prachtige verhalen over de rijke historie en alle weetjes uit ruim veertig jaar roemruchte stoomvaartgeschiedenis.



9

Beeld geletterdheid - door visualiserend onderzoek naar je lichamelijke cognitie

Matjaz Stuk

Doel van de workshop: huisartsen bewust maken van de feilbaarheid van de waarneming. Het waarnemend “zelf” wordt zonder al te veel reflectie verbonden met medisch diagnostische apparatuur, zoals stethoscopen, microscopen, scans, etc. bij de waarneming en beoordeling van patiënten. De medische “waarnemingsapparaten” worden periodiek geijkt en gekalibreerd. In de workshop wordt het belang en noodzaak duidelijk gemaakt van het ijken en kalibreren van het waarnemend “zelf” voor het plegen van een adequatere observatie en daardoor diagnostiek. De methodiek is die van het ontwikkelen van visuele geletterdheid: het vermogen te begrijpen van wat men visueel waarneemt of visueel aan elkaar uitdraagt. Deelnemende artsen nemen foto's van hun werkomgeving mee, gemaakt vanuit het perspectief van de patiënten achter hun bureau. Ook nemen ze foto's mee, gemaakt vanuit hun perspectief waar de patiënt zit, staat of ligt.



10

Interprofessioneel leren - een brainstormsessie

Nynke Scherpbier

‘Gezamenlijk’ is één van de kernwaarden van de huisartsgeneeskunde. Deze kernwaarde is van wezenlijk belang om een goed antwoord te vormen op de complexe vragen in de zorg. Samenwerken binnen de eerste lijn, samenwerken met de tweede lijn. In een grote diversiteit aan structuren, ook digitaal. Op individueel niveau en op organisatie niveau. In een mogelijk veranderende beroepenstructuur. Wat moeten onze aios daarvoor kunnen? Hoe kunnen ze dat leren? U mag verwachten: een beetje theorie, veel praktische voorbeelden en een beroep op de inventiviteit van de workshop deelnemers.



WORKSHOPS

11

Opleiden in groepen - regionaal opleiden *Jan Lavrijsen*



In medische vervolgopleidingen buiten het ziekenhuis was tot recent nauwelijks ervaring met het gezamenlijk opleiden in de vorm van een opleidingsgroep. Na succesvolle pilots in het specialisme ouderengeneeskunde is het opleiden in een opleidingsgroep opgenomen in de reguliere opleidingsmogelijkheden, gekoppeld aan een scholingsprogramma. Nu de regelgeving deze werkwijze ook mogelijk maakt voor huisartsen en AVG, kan deze workshop inspiratie en tips geven hoe de stap van 1 op 1 naar gezamenlijk gezet kan worden.

12

Samenwerking tussen huisarts en arts verstandelijk gehandicapten – nieuwe wegen voor de toekomst *Mathilde Mastebroek*



De AVG (arts verstandelijk gehandicapten) en de huisarts vullen elkaar aan en hebben elkaar nodig. In de praktijk is het samenwerken soms nog wel een uitdaging. AVG's werken tegenwoordig ook in poliklinieken, maar dat is nog lang niet overal standaard. En zorgregels kunnen een sta-in-de-weg zijn als je dingen wilt regelen. Hoe kan je elkaar toch goed vinden en inventief samenwerken bij patiënten met een verstandelijke beperking? We bespreken aan de hand van casuïstiek praktische werkwijzen van vandaag en innovaties voor de nabije toekomst.

13

Zingeving in de opleiding tot huisarts *Karin Seydel & Caroline Thijssen*



Zingeving is een steeds belangrijker thema in de huisartsenpraktijk. De focus op persoonsgerichte zorg en positieve gezondheid, geeft steeds meer ruimte op het thema van spiritualiteit en zingeving als onderdeel van de zorgverlening. Hoe doe je dat, aandacht geven aan zingevingsvragen? Welke vaardigheden hebben huisartsen nodig om spirituele zorg te verlenen? En hoe en wanneer is verwijzing op zijn plaats? In deze workshop starten we bij de praktijk. Wanneer spelen er levensvragen bij een patiënt? Hoe herken je die? En nog belangrijker, hoe bespreek je die? En hoe geef je hier aandacht aan als huisartsopleider?

WORKSHOPS

De workshop wordt begeleid door Caroline Thijssen, huisarts in Eindhoven en palliatief kaderarts, samen met Karin Seijdel, geestelijk verzorger en docent bij het Centrum voor Levensvragen Zuidoost Brabant

14

Het zelfgekozen levenseinde & de wilsverklaring *Klaas Rozemond*



Zelfbeschikking bij euthanasie in verband met dementie, en dan toegespitst op problemen rond de uitleg van de schriftelijke wilsverklaring, de beoordeling van de wilsbekwaamheid van de patiënt en de informatieplicht van de arts. Daarover gaat deze workshops.

Het zelfbeschikkingsrecht zou daarom het uitgangspunt moeten zijn bij beslissingen over euthanasie bij mensen met dementie. Dat recht houdt in dat deze mensen zelf mogen aangeven wanneer zij daarvoor de tijd rijp achten. Het zelfbeschikkingsrecht zou eveneens de grondslag moeten zijn van hulp bij zelfdoding wanneer mensen met of zonder handicap hun leven voltooid achten.

15

De huisarts als ondernemer *Petra van der Horst*



Een deel van de huisartsen in opleiding ambieert het ondernemerschap. In deze interactieve workshop verkennen we welke uitdagingen de ondernemende huisarts in de praktijk van alledag tegenkomt. Wat kom je tegen als je de rol van huisarts, zorgondernemer en werkgever combineert? Welke taken kun je uitbesteden aan eigen medewerkers en derden? Wat wil/moet je zelf in handen houden? Welke inzichten wil je delen met de artsen in opleiding?

**SCHRIJF IN VOOR DEELNAME VIA:
WWW.LHOV.NL/CONGRES**

PRAKTISCHE INFORMATIE

Datum

Vrijdag 1 oktober 2021

Doelgroep

Huisarts, opleider, Specialist Ouderen Geneeskunde & Arts Verstandelijk Gehandicapten.

Accreditatie

Accreditatie wordt aangevraagd in Cluster ABC 1 voor 6 punten.

Locatie

SS Rotterdam

3e Katendrechtse Hoofd 25, 3072 AM Rotterdam

Hotel

Tijdens het LHOV congres kunt u voor een speciaal tarief in een van de hutten van het Stoomschip Rotterdam logeren. Reservering kunt u maken via het online registratie-formulier.

Sociaal programma

Tijdens het LHOV Jaarcongres 2021 worden een informeel diner dansant georganiseerd. U kunt hiervoor bij inschrijving kaarten bestellen voor € 25 p.p.

Inschrijving

Opleider / LHOV lid	€ 99,-
Avondprogramma	€ 25,-
Hotel kamer, eenpersoons	€ 175,50
Hotelkamer, tweepersoons	€ 192,50

Registratie

U registreert online voor deelname. Na het verzenden van het formulier komt u in een betaalomgeving waar u direct uw deelnamekosten kan voldoen.

U kunt inschrijven via <https://excelcs.nl/event/lhov/>

Bestuur LHOV:

Jaap Wynia, voorzitter
Hein Locht, penningmeester
Katinka Dirken - Heukensfeld, secretaris
Jaap Schuurmans, algemeen bestuurslid
Irvine Velberg, algemeen bestuurslid
Marco Heijkoop, algemeen bestuurslid
Erik Koelma, algemeen bestuurslid
Marijke Olthof, algemeen bestuurslid

Congrescommissie:

Jaap Schuurman, voorzitter
Renee Weersma
Lida de Jong
Hendrik Vrolijk
Marco Heijkoop
Odette de Beer - Kock



Dit congres wordt georganiseerd door:

Excel Congressservice
Van Rijckevorsellaan 31
5066 BR Moergestel
013 - 544 00 13
info@excelcs.nl
www.excelcs.nl

SCHRIJF IN VIA:
WWW.LHOV.NL/CONGRES